

Σάββας Στρούμπος

Σημειώσεις και σκέψεις για το "Εμείς" του Γεβγκιένι Ζαμιάτιν

04/05/2015

Η ομορφιά του αποσπάσματος είναι σκοτεινή και ασαφής, όπως το σκοτεινό άπειρο που κατοικεί μέσα στην ανθρώπινη ψυχή και τη φύση.

Η θεατρική πράξη ως μαρτυρία, ως βίωμα, αλλά και ως ζωντανό μαρτύριο επί σκηνής. Στο επίκεντρο η τέχνη του ηθοποιού, η Μνήμη και το Πάθος. Ένα θέατρο που αρνείται τη λήθη, που αρνείται την παθητικότητα και τη συνθηκολόγηση – μπορεί να υπάρξει;

Είναι απαραίτητο ο καλλιτέχνης να παραμένει πάντα ερευνητής, να πηγαίνει κόντρα στο ρεύμα, αφοσιωμένος στην έρευνά του, σ' αυτό το ελάχιστο σημείο θεατρικής γης που του έχει δοθεί. Η επιμονή σ' αυτό το ένα σημείο με φαντασία και τόλμη, μπορεί να γεννήσει άπειρους κόσμους έκφρασης.

Καθώς τα μάτια μας ανοίγουν προς τον κόσμο, χρειάζεται πάντα να έχουν τη ρίζα τους μέσα, στον εσωτερικό χώρο, στο κέντρο. Το κοίταγμα στο βάθος, αυτή η τόσο επώδυνη, αλλά και τόσο γόνιμη διαδικασία...

Δε χρειάζονται «μεγάλοι» ηθοποιοί, αλλά ηθοποιοί τρελοί και φανατικοί. Ας μην το ξεχνάμε, το θέατρο προχώρησε παραπέρα από ανθρώπους που έδωσαν τη ζωή τους στην έρευνα της τέχνης του ηθοποιού.

Η παράσταση ως προβολή απ' το σκοτεινό μέλλον της ανθρωπότητας. Συνεχίζουμε τη βασική ιδέα για την Τραγικωμωδία της Απο-ανθρωποποίησης. Τα πρόσωπα στη σκηνή κινούνται σαν αριθμοποιημένοι υπάνθρωποι. Όλες τους, οι αναγνωρίσιμες σε μας, λειτουργίες είναι πλέον αλλοιωμένες. Βλέπουμε τη μηχανοποιημένη συμπεριφορά του ανθρώπου του τεχνικού πολιτισμού και το τραύμα της τεχνικής προόδου.

Ο Αρτώ μιλάει για τα «θριαμβευτικά προϊόντα της νοθείας» και για τα «εργοστάσια τεχνητής γονιμοποίησης». Ο άνθρωπος ως σκουπίδι και ως εμπόρευμα. Ο άνθρωπος-κλώνος. Ένας ομογενοποιημένος στρατός αναλώσιμων ανθρωπόμορφων μηχανών.

Δεν είναι ηρωισμός, αλλά η Κραυγή στα ακραία όρια μεταξύ ζωής και θανάτου. Μέσα απ' τη χαρά ο φόβος, μέσα απ' το φόβο η οργή, μέσα απ' την οργή η Κραυγή. Το σώμα-και-πνεύμα των ηθοποιών να γίνει διάτρητο. Εγκλεισμός των αριθμών και των προϊόντων. Η υπερ-ρεαλιστική βία ως δύναμη αναίρεσης και βαθύτερου επαναπροσδιορισμού των πραγμάτων.

Μόνο το ανολοκλήρωτο, το άνισο, το αποσπασματικό είναι σε θέση να εκφραστεί...